

STREAM-ОСВІТА ЯК НАПРЯМ ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Часи змінюються і ми змінюємося разом з ними, а отже, має змінюватися й освітній процес у закладах освіти, у закладах дошкільної освіти зокрема. Осучаснюючи освітню систему, маємо розуміти, що освіта, насамперед, повинна задовольняти соціальні потреби. Вже у майбутньому суспільство вельми відчувати нестачу ІТ-фахівців, інженерів, спеціалістів високотехнологічних виробництв на стику з природничими науками. Адже ми часто роздумуємо, як виховати художника, танцівника, співака, навчити грати на різних музичних інструментах. Для цього існує багато відповідних гуртків та студій для дітей різних вікових груп. А от як розпізнати інженерів? На що потрібно звертати увагу, щоб помітити таку обдарованість? І коли у дитини з'являється інтерес до техніки? Коли можна говорити, що росте майбутній інженер? Тут більше запитань, ніж відповідей. Та й не так і багато гуртків є сьогодні, які ознайомлюють дітей зі світом техніки та технологій. Зараз відповісти на запитання, як виховати інженерів та науковців, які працюватимуть у галузі природничих наук, можуть допомогти нові галузі і напрями освіти (STREAM-освіта – педагогічний процес (технологія) формування і розвитку пізнавальної сфери і творчих якостей молоді, шабель яких визначає конкурентну спроможність на сучасному ринку праці) [2].

STREAM-освіта – новий інтеграційний підхід до розвитку, виховання й навчання дітей. Цей напрям освіти інтегрує в собі завдання з формування в дітей загальних наукових уявлень про світ; ознайомлення їх з інформаційно – комунікаційними технологіями; розвиток уміння експериментувати, конструювати; навчання дітей основ опрацювання змісту тексту, грамоти, математики, а також різних видів мистецтва. Тож маємо в тісному взаємовідношенні удосконалювати здібності дошкільнят до точних та гуманітарних наук [2].

Пошук видатних природних здібностей, розвиток дивергентного мислення, виховання творчої, всебічно розвиненої особистості треба починати з наймолодшого віку. Дитині необхідний повсякчасний діалог між очима, свідомістю і руками. *«Критичне мислення – критичне рішення»* – ось принцип освіти через руки, з розумінням того, чому ти зробив те, що зробив, і чи є вплив зробленої роботи на світ. Діти мають навчитись як вчитись, вони повинні бути стійкими, зобов'язані сприймати і технології, і глобалізацію, ставати громадянами світу і своєї країни рівночасно. У зв'язку з цим варто звернути серйозну увагу на роботу з дітьми дошкільного і молодшого шкільного віку для забезпечення умов формування і розвитку особистості дитини, здатної успішно реалізувати

себе в сучасних умовах, що несе в собі STREAM-освіта. Перебіг виховання та освіти цих дітей повинен бути підпорядкований конкретним цілям. Найприроднішою і доступною формою досягнення поставленої мети в цьому віці є гра [1, с. 27].

Гра – як провідна діяльність дітей дошкільного віку, являє собою процес, суть якого можна позначити як відображення і пізнання дійсності, в ході якого відбувається засвоєння суспільного досвіду, відпрацювання умінь і становлення необхідних навичок.

STREAM-освіта – базова сходинка у представленій моделі, найбільш багатогранна. Потрібно надати дитині можливість випробувати себе в різних галузях – побути музикантом, науковцем, винахідником. При цьому варто уважно пильнувати за тим, що дитині найбільше імпонує, що виходить краще, чим вона може займатися самостійно, і не примушувати до того, до чого в неї немає бажання [4].

Молода людина вже на виході зі школи має володіти актуальним запасом практичних знань з урахуванням всіх сучасних комп'ютерних технологій та навичками пошуку інформації, і тоді вона принесе користь не тільки самій собі, а й державі. Саме такий підхід до навчання є найбільш сучасним і актуальним сьогодні у всьому світі [5].

Формуючи здібності, обдарованість дитини, вкрай важливо направляти їх у правильне русло – на користь добра. У запропонованій програмі це завдання реалізується завдяки неподільному соціально-психологічному проектуванню ланцюжка моделей-різновидів взаємодій педагога і вихованців. Ґрунтом для розвитку пізнавальних здібностей малюка є розвиток його сенсорних, інтелектуальних і творчих здібностей [7, с. 30].

Пропонований інтегрований підхід до реалізації STREAM-освіти дошкільнят суттєво відрізняється від традиційного комплексно-тематичного підходу в розподілі змісту освіти. Так, досліджуваний об'єкт або явище діти розглядають не відокремлено, а в комплексі з іншими предметами, явищами, подіями. Це сприяє встановленню причинно-наслідкових взаємозв'язків між ними, інтеграції освітніх ліній, об'єднаних єдиною темою. Такий підхід відповідає й психічним особливостям дошкільнят, для яких характерне домінування процесів інтеграції (синтезу) над процесами диференціації (аналізу) [6].

Головне розрізнення програми «Stream-освіта» від стандартних програм в тому, що вона завбачує зовсім інший підхід до організації освітнього процесу.

Чим раніше дитина осягає світ мистецтва, тим кращими будуть результати (незалежно від того, якою діяльністю вона займатиметься у майбутньому). У старшому віці надолужити те, що втрачено у дошкільному, неможливо. Без фантазії, наукової творчості та сміливості, впевненості у власних силах, самостійності, цілеспрямованості, умінні

доводити свою думку ніколи не буде справжніх відкриттів. А ще відкриття починаються з інтуїції, а інтуїція починається змалку на заняттях різного спрямування: діти вчать порівнювати не тільки кількісно, а і якісно (порівнювати не рахуючи точну кількість предметів у множинах, не зіставляючи множини, а тільки прикидаючи «на око» де елементів більше, а де – менше); висувають гіпотези і придумують експерименти, дослідження для перевірки їх правильності; будують перші хмарочоси, методом проб і помилок навчаються забезпечувати міцність та стійкість конструкції; вчать прикрашати свої роботи, вчасно зупиняючись, дослухаючись до почуття міри; придумують цікаві прийоми з'єднання елементів у поробках та цікаві назви геометричним формам, яскраві порівняння з об'єктами довкілля, тощо [3, с. 31].

Переваги STREAM-освіти: навчання за темами, а не за предметами: дитина бачить взаємозв'язок між науками, навчання стає насправді системним, цілісним, комплексним. Здатність застосовувати набуті знання та вміння не лише в типових, а й у незвичних ситуаціях. Розвиток критичного мислення, базових компетенцій та вміння вирішувати проблеми. Надання впевненості у власних силах, рішучості у своїх діях. Комунікація та командна праця. Розвиток зацікавленості до технічних дисциплін. Креативні та інноваційні підходи до проектної та дизайн-діяльності. Підготовка дитини до технологічних інновацій у житті [1, с. 29].

Головною метою STREAM-освіти є розширення широти уявлень, розвиток і стимулювання дітей до творчого мислення, спонукання до систематичних міркувань і розкриття своїх можливостей для формування їх власного майбутнього через досвід реалізації компетентностей людини. Надихати і розвивати творців майбутнього, закласти фундамент для майбутніх вчених, винахідників, фахівців, що йдуть в ногу з часом.

Отже, STREAM-освіта є одним із важливих трендів розвитку української освітньої системи. Вона надає можливість реалізувати інтегрований і проєктний підхід до навчання, формувати основні компетентності. Саме тому майбутні фахівці дошкільної освіти мають не тільки знати теоретичні основи впровадження STREAM-освіти в умовах закладу дошкільної освіти, але й опанувати практичними навичками впровадження інтегрованого підходу в освітньому процесі.

Список використаних джерел

1. Балик Н. Р. Підходи та особливості сучасної STEM-освіти. *Фізико-математична освіта*. 2017. № 2(12). С. 26–30.
2. Методичні рекомендації [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/61444/ II Обласна науково-практична інтернет-конференція «Позашкільна освіта: стратегія, перспективи розвитку, сучасні практики».

3. Патрикеева О. STEM-освіта: умови впровадження у навчальних закладах України. *Управління освітою*. 2017. № 1. С. 28–31.
4. Проект концепції STEM-освіти в Україні [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://mk-kor.at.ua/STEM/STEM_2017.pdf
5. Сьома С. О. Реалізація STEM-проектів у гуртках науково-дослідницького спрямування закладів позашкільної освіти. *STEM-освіта: стан впровадження та перспективи розвитку*: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 09–10 листопада 2017 року). Київ. 2017.
6. STEM-освіта [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://imzo.gov.ua/stem-osvita/>.
7. Williams J. STEM education: Proceed with caution. *Design and Technology Education: An International Journal*. 2011. № 1(16). P. 26–35.

Вікторія Федюк

ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ СОЦІАЛІЗАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

В даний час соціально-економічні перетворення неминуче зачіпають всі аспекти життєдіяльності людини і в значній мірі визначають масштаби інноваційних процесів, що охопили всю сферу освіти і безпосередньо пов'язаних з потребою особистості, готової до прийняття самостійних рішень та осмисленого вибору життєвого шляху.

Принципове значення у педагогічній науці та практиці набуває пошук оптимальної технології соціалізації молодших школярів, що забезпечує інтенсивне становлення особистісних якостей, відносин і позицій дитини у суспільстві.

Соціалізація молодших школярів як соціально-педагогічне явище – важливий процес встановлення взаємовідносин особистості з соціумом (суспільством та навколишнім середовищем) на основі сукупності соціальних знань, соціально-розвивального спілкування та соціального досвіду самореалізації, що забезпечує соціальне становлення дитини.

Психологи, вивчаючи соціалізацію, досліджують її внутрішні процеси, які є у людини, сприйняття, емоційні реакції, комунікативні якості тощо; виявляють соціальні функції безпосереднього оточення людини; особливості різних спільностей; міжособистісні відносини; внутрішньогрупові та міжгрупові взаємодії. Дослідники розглядають соціалізацію як:

- процес перетворення людини в члена сучасного суспільства, для якого характерно прийняття та успадкування його цінностей, норм, культури, володіння мовою та необхідними соціальними